

Pôsobnosť prokurátora v netrestnej oblasti

JUDr. Ladislav Tichý

prokurátor

Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

Z histórie

- Francúzsko, XIV. stor.: úrad kráľovského prokurátora zastupujúci kráľa
- Uhorsko, r. 1871: inštitút kráľovskej prokuratúry, orgán zastupujúci verejné záujmy štátu /aj civilná agenda/
- ČSR: štátne zastupiteľstvo
- 1933 – 1953 finančná prokuratúra
- Ústavný zákon 64/1952 Zb. o súdoch a prokuratúre a zákon 65/1952 Zb. zriadil prokuratúru ako samostatnú centralizovanú, jednotnú sústavu orgánov a stanovil pôsobnosť prokuratúry

- zák. č. 60/1965 Zb. o prokuratúre nezmenil pôsobnosť prokuratúry v občianskom súdnom konaní, rovnako ako OSP publikovaný pod č. 93/1963 Zb.
- zákony č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre a 154/2001 Z.z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry sú platné a účinné po novelizáciách dodnes (aktuálne je ďalšia novela v druhom čítaní v NR SR)

§ 35 Občianskeho súdneho poriadku

- (1) Prokurátor môže podať **návrh na začatie konania**,
- a) ak to ustanovuje osobitný zákon,
 - b) ak ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora a za podmienok uvedených v tomto zákone,
 - c) ak ide o nečinnosť orgánu verejnej správy v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo upozorneniu prokurátora, za podmienok ustanovených v tomto zákone,
 - d) ak ide o uplatnenie nároku štátu podľa osobitného zákona na vydanie bezdôvodného obohatenia vrátane majetkového prospechu získaného z nepoctivých zdrojov,
 - e) na uloženie ochrannej výchovy osobe, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná a spáchala čin, ktorý by inak bol trestným činom,
 - f) ak ide o vyslovenie neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo o určenie vlastníctva a pri prevode alebo prechode vlastníctva boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu.

§ 35 Občianskeho súdneho poriadku

(2) Prokurátor môže **vstúpiť do začatého konania**

- a) vo veciach spôsobilosti na právne úkony,
- b) vo veciach vyhlásenia za mŕtveho,
- c) vo veciach zápisu do obchodného registra,
- d) vo veciach vrátenia dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu pri medzinárodných únosoch detí,
- e) vo veciach výchovy maloletých,
- f) vo veciach opatrovníctva,
- g) vo veciach konkurzu a vyrovnania,

- h) vo veciach určenia neplatnosti prevodu alebo prechodu vlastníctva alebo o určenie vlastníctva,
- i) vo veciach preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bolo vyhovené protestu prokurátora,
- j) vo veciach, v ktorých ako jeden z účastníkov konania vystupuje štát, štátny podnik, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu, obec alebo vyšší územný celok,
- k) vo veciach ochrany spotrebiteľa,
- l) vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 35 ods. 4 OSP je informovanosť okresnej prokuratúry zabezpečená povinnosťou súdu bezodkladne oznámiť spory dotýkajúce sa prevodu a prechodu vlastníctva, ak sa predmet konania týka majetku štátu, VÚC, obcí alebo ďalších subjektov zriadených štátom a takisto aj pri konaniach týkajúcich sa konania o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci.

Nahliadanie do registrov súdu

Prokurátor má právo nazerat' do súdneho spisu a robiť si z neho výpisy a odpisy, ako aj má právo na informácie zo súdnych registrov.

Od 1. júla 2016 nadobúdajú účinnosť tri nové procesné predpisy

- 1. Civilný sporový poriadok**
(zákon č. 160/2015 Z.z.), „CSP“
- 2. Civilný mimosporový poriadok**
(zákon č. 161/2015 Z.z.), „CMP“
- 3. Súdny správny poriadok**
(zákon č. 162/2015 Z.z.), „SSP“

Civilný sporový poriadok

§ 93 Prokurátor

(1) Prokurátor môže podať žalobu, ak

- a) ide o uplatnenie nároku štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia,
- b) ide o určenie vlastníctva, ak boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu alebo
- c) to ustanovuje osobitný predpis.

(2) Prokurátor môže vstúpiť do začatého konania

- a) v sporoch, v ktorých ako jedna zo strán vystupuje štát, právnická osoba zriadená štátom, štátny podnik, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu, obec alebo vyšší územný celok, alebo
- b) v sporoch o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

(3) Prokurátor je v konaní oprávnený na všetky úkony, ktoré môže vykonať strana, ak nejde o úkony, ktoré môže vykonať len subjekt právneho vzťahu.

Civilný mimosporový poriadok

§ 13 CMP Účasť prokurátora

- (1) Prokurátor môže vstúpiť do začatého konania okrem konania o rozvod manželstva. Ak je s konaním o rozvod manželstva spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, môže prokurátor vstúpiť do konania v tejto časti.
- (2) Prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak možno konanie začať aj bez návrhu, a ak to ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.

Správny súdny poriadok

Oprávnenia prokurátora

§ 45

(1) Prokurátor je oprávnený podať správnu žalobu podľa § 6 ods. 2 písm. a) až d) proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

(2) Prokurátor je oprávnený podať žalobu proti nečinnosti, ak orgán verejnej správy ostal nečinný aj po upozornení prokurátora.

(3) Prokurátor je oprávnený podať žalobu proti uzneseniu zastupiteľstva, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

(4) Prokurátor je oprávnený podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu, proti ktorému podal protest, ktorému nebolo vyhovené.

§ 46

Prokurátor je oprávnený vstúpiť do ktoréhokolvek konania pred správnym súdom.

§ 47

(1) Generálny prokurátor je oprávnený podať žalobu na rozpustenie politickej strany.

(2) Generálny prokurátor je oprávnený podať kasačnú sťažnosť proti rozhodnutiu správneho súdu vydanému v konaní, do ktorého bol prokurátor oprávnený vstúpiť, ale nevstúpil.

(3) Generálny prokurátor môže v kasačnej sťažnosti navrhnúť, aby o nej rozhodol veľký senát najvyššieho súdu.

(4) Generálny prokurátor je oprávnený podať žalobu na obnovu konania, do ktorého bol prokurátor oprávnený vstúpiť, ale nevstúpil.

§ 48

Prokurátor má v konaní začatom na základe jeho žaloby a v konaní, do ktorého vstúpil, postavenie účastníka konania.

Opatrenia prokurátora

podľa zákona o prokuratúre

1. Protest prokurátora (§ 22) proti:

- a) rozhodnutiu
- b) opatreniu
- c) všeobecne záväznému právnomu predpisu

2. Upozornenie prokurátora (§ 28)

- za účelom odstránenia porušovania zákonov ku ktorému došlo **v postupe** orgánu verejnej správy pri rozhodovacej činnosti alebo keď je v konaní nečinný

3. Previerky zachovávanía zákonnosti (§ 30)

Správne súdnictvo a prokurátor

- V. hlava OSP (Správne súdnictvo) od r. 1992 došlo k obnoveniu kontroly výkonnej moci zo strany súdov a tým aj k zmenám v činnosti prokuratúry v netrestnej oblasti
- prokurátor získal oprávnenie podať **návrh na začatie konania podľa § 35 ods. 1 písm. b) OSP na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správnych orgánov** (viazané na § 250b ods. 5 OSP)

- Účastníci konania o žalobe prokurátora podľa § 250 ods. 6 OSP: prokurátor, účastníci správneho konania a správny orgán, ktorý rozhodol v poslednom stupni
- Oprávnenie podať návrh na súd v zmysle § 250zf OSP na **zrušenie uznesenia**
- okresný súd → krajský súd
- Proti **rozhodnutiu krajského súdu je v zmysle § 250zf ods. 4 OSP prípustné odvolanie**, o ktorom rozhoduje Najvyšší súd SR

- § 250zfa OSP: v prípade nevyhovenia protestu proti VZN podať návrh na krajský súd. Prípustné odvolanie. Právoplatnosťou rozhodnutia súdu napadnuté VZN stráca účinnosť
- Účastníci konania: prokurátor, obec alebo VÚC
- Návrh prokurátora na pozastavenie účinnosti VZN

- § 250t ods. 2 OSP návrh na začatie súdneho konania, ak orgán verejnej správy **nekoná bez vážneho dôvodu** spôsobom, ktorý mu ukladá právny predpis a to aj napriek tomu, že ho na toto upozornil prokurátor

Mimoriadne dovolanie

Ústavný súd vymedzil možnosti použitia tohto mimoriadneho opravného prostriedku, pričom skonštatoval, že takéto oprávnenie prichádza do úvahy **len u generálneho prokurátora**, pretože by sa to nepriečilo princípu del'by moci a nezávislosti súdu a sudcov (PL. ÚS 43/95)

Ústavný súd vyslovil v náleze, že **predpokladom** podania dovolania generálnym prokurátorom je:

- podanie podnetu zo strany účastníka konania, t.j. zachovanie práva na súkromie,
 - nezákonnosť rozhodnutia súdu,
 - vymedzenie predmetu dovolania generálneho prokurátora ako pri účastníkovi konania,
 - potreba chrániť záujem spoločnosti alebo práva právnických a fyzických osôb.
- Ako ďalšiu podmienku ústavný súd uviedol skutočnosť, že takúto právnu ochranu by nebolo možné docíliť inými právnymi prostriedkami.

- Ústavný súd trval zároveň aj na vylúčení voľnej úvahy generálneho prokurátora, či mimoriadne dovolanie podá alebo nepodá v prípade, že sú podmienky na podanie dovolania splnené
- Tento nálezh Ústavného súdu SR sa stal legislatívnym východiskom pre prijatie §243e a nasl. novely OSP ku ktorej došlo zák. č. 169/1998 Z.z.

OSP určuje *expressis verbis* v ktorých prípadoch **nie je možné podať mimoriadne dovolanie.**

Ide o veci upravené zákonom o rodine, okrem rozsudkov

- o obmedzení
- alebo pozbavení rodičovských práv a povinností,
- alebo o pozastavení ich výkonu,
- priznanie rodičovských práv alebo povinností maloletému rodičovi dieťaťa,
- určenie
- alebo zapretie rodičovstva,
- príp. osvojenie

Tento mimoriadny opravný prostriedok nie je možné použiť ani pri rozhodnutiach, ktoré sa dotýkajú:

- prerušenia,
- zastavenia
- alebo vedenia konania,
- a ani keď sa rozhoduje o podmienkach konania

Mimoriadne dovolanie nie je prípustné ani proti rozhodnutiam, ktorými sa rozhodlo:

- o dovolaní alebo
- mimoriadnom dovolaní

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Štúrova 2, 812 85 Bratislava
Netrestný odbor

VI/2 Pz 597/13-8

Bratislava . augusta 2013

Najvyšší súd Slovenskej republiky
Župné námestie 13
814 90 Bratislava

Prílohy: Spis Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/139/2010,
podnet a opakovaný podnet na podanie mimoriadneho dovolania s prílohami,
plnomocenstvo

V právnej veci navrhovateľov: 1/ JUDr. Zdenka Sirotiaková, trvale bytom Banská Bystrica, Radvanská 1625/11 a 2/ Mgr. Michal Sivák, trvale bytom Banská Bystrica, Sládkovičova 2239/82 proti odporčyni: Ing. Zdenka Sirotiaková, trvale bytom Banská Bystrica, Radvanská 1625/11, korešpondenčná adresa P. O. Box 81, Pošta 5 Banská Bystrica, prechodne bytom rozostavaná chata v rekreačnej zóne Jakub – Šípovo, časť Banská Bystrica, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20C/139/2010, podávam podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)

m i m o r i a d n e d o v o l a n i e

proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo 16. februára 2012 č. k. 20C/139/2010-247 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. mája 2012 č. k. 20C/139/2010-335 v celom ich rozsahu v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2012 č. k. 13Co/146/2012-376.

Navrhujem, aby uvedené rozhodnutia boli zrušené a vec vrátená Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

Súčasne podľa § 243ha ods. 1 OSP navrhujem odklad vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí.

O d ň o v o d n e n i e

Podmienky podania mimoriadneho dovolania boli zisťované na základe opakovaného podnetu Ing. Zdenky Sirotiakovej, ktorá bola odporkyňou v konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20C/139/2010.

V konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20C/139/2010 bolo rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo 16. februára 2012 č. k. 20C/139/2010-247 (ďalej len „rozsudok súdu prvého stupňa“) rozhodnuté, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľom v 1/ a v 2/ rade istinu vo výške 131 384,70 € s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % z priznanej sumy od 20. augusta 2010 až do zaplatenia a trovy právneho zastúpenia vo výške 3 822,28 € na účet právnej zástupkyne navrhovateľov, a to všetko v lehote 3 dni odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. Taktiež bolo rozhodnuté, že odporkyňa je povinná zaplatiť na účet Okresného súdu Banská Bystrica súdny poplatok vo výške 7 883 €, v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

Podľa rozsudku súdu prvého stupňa mal súd preukázané, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a preto vyhovel návrhu na jeho vydanie.

Opravným uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. mája 2012 č. k. 20C/139/2010-335 (ďalej len „opravné uznesenie“) bol v záhlaví rozsudku súdu prvého stupňa opravený dátum narodenia odporkyne.

Na odvolanie odporkyne Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd rozsudkom z 31. júla 2012 č. k. 13Co/146/2012-376 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“) rozhodol, že rozsudok okresného súdu v znení opravného uznesenia potvrdzuje. Taktiež rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľom trovy odvolacieho konania – právneho zastúpenia v sume 693,12 € v lehote do troch dní na účet právnej zástupkyne navrhovateľov.

Vážený pán

JUDr. Ing. Michal Plenta

advokát

Sídlisko Okulka 19/42

093 01 Vranov nad Topľou

Oznamujem, že opakovaný podnet podávateľa: Mesto Vranov nad Topľou na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2013 sp. zn. 14Co/63/2012 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou z 2. mája 2012 sp. zn. 3C/252/2010, podaný vo vzťahu k vybaveniu podnetu prokurátorom Krajskej prokuratúry Prešov – upovedomenie o spôsobe vybavenia podnetu zn. Kc 136/13-4 z 10. júla 2013, vybavujem v mene generálneho prokurátora Slovenskej republiky odložením bez opatrenia, a to z týchto dôvodov:

Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou z 2. mája 2012 č. k. 3C/252/2010-56 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 28. februára 2013 č. k. 14Co/63/2012-89 bolo v právnej veci žalobkyne: Emília Rujáková proti žalovanému: Mesto Vranov nad Topľou rozhodnuté, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 230,50 eur. Táto povinnosť bola odôvodnená ako náhrada škody vzniknutej úrazom na miestnej komunikácii.

V opakovanom podnete sa namieta, že pri úrazovom deji uvádzanom žalobkyňou by mala žalobkyňa utrpieť omnoho väčšie poranenia ako boli uvedené v lekárskej správe po ošetrení. Podľa opakovaného podnetu je vylúčené, „aby pri takom úrazovom deji utrpela takéto poranenie“ a z tohto titulu sa žiada o posúdenie možnosti podať mimoriadne dovolanie.

Podľa § 243f ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu iba vtedy, ak:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Na základe opakovaného podnetu nebola zistená vada uvedená v § 237 Občianskeho súdneho poriadku (§ 243f ods. 1 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku) a nebolo zistené ani to, že by v danej veci došlo k inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku). V tejto súvislosti poukazujem osobitne na to, že podľa zápisnice o pojednávaní konanom 10. apríla 2012 na Okresnom súde Vranov nad Topľou zástupca žalovaného po poučení súdom podľa § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku uviedol, že nemá ďalšie návrhy na dokazovanie.

Nesprávnym právnym posúdením veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku) je pochybenie súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Námietky opakovaného podnetu k skutkovým záverom preto nezakladajú ani nesprávne právne posúdenie veci ako dôvod na podanie mimoriadneho dovolania.

Na základe opakovaného podnetu tak nebolo zistené splnenie podmienok na podania mimoriadneho dovolania.

Ďalší opakovaný podnet v tejto veci bude vybavený len vtedy, ak bude obsahovať nové skutočnosti (§ 34 ods. 2 veta prvá zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre – v znení neskorších predpisov).

JUDr. Boris Spitzer
prokurátor

Najnovšie rozhodnutia ESLP týkajúce sa mimoriadneho dovolania

- DRAFT-OVA, a. s. proti SR
- PSMA, spol. s r. o. proti SR
- COMPCAR, s. r. o. proti SR
- Európsky súd konštatoval, že v týchto prípadoch nezistil žiadne „podstatné a presvedčivé okolnosti“, ktoré by odôvodňovali výnimku z princípu právnej istoty, ktorý vyžaduje nezrušiteľnosť súdnych rozhodnutí v súkromnoprávných sporoch. Poukázal na to, že v rámci konania o mimoriadnom dovolaní neboli predložené žiadne skutočnosti alebo argumenty, ktoré by nebolo možné predložiť už v priebehu prejednávania veci súdmi dvoch stupňov. Vzhľadom na uvedené európsky súd rozhodol, že neboli dané okolnosti odôvodňujúce zásah do právoplatného

Najnovšie rozhodnutie NS SR týkajúce sa mimoriadneho dovolania

2 MCdo 8/2014

- Podľa štrasburskej judikatúry prichádza do úvahy zrušenie právoplatného rozhodnutia v mimoriadnom opravnom konaní, iba avšak za účelom nápravy fundamentálnych nedostatkov vo výkone spravodlivosti.
- Nadriadené súdy smú tak využívať svoju prieskumnú právomoc len k oprave skutkových, právnych a justičných omylov, nie k novému prejednaniu vecí.

Zjednocujúce stanovisko ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 590/2014

Prípustnosť mimoriadneho dovolania v civilnom konaní je akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.

Od 1.7.2016

Dovolanie generálneho prokurátora (§ 458 CSP)

- (1) Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.
- (2) Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.
- (3) Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu strany.

Od 1.7.2016

Dovolanie generálneho prokurátora (§ 78 CMP)

- (1) Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.
- (2) Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

Od 1.7.2016

Kasačná sťažnosť (§ 47 ods. 2, 3 SSP)

- (2) Generálny prokurátor je oprávnený podať kasačnú sťažnosť proti rozhodnutiu správneho súdu vydanému v konaní, do ktorého bol prokurátor oprávnený vstúpiť, ale nevstúpil.
- (3) Generálny prokurátor môže v kasačnej sťažnosti navrhnúť, aby o nej rozhodol veľký senát najvyššieho súdu.

Návrhové oprávnenia generálneho prokurátora pred ústavným súdom

- čl. 130 Ústavy SR, dispozičná zásada
- súlad zákona s Ústavou SR, ale aj podzákonných právnych noriem so zákonmi a Ústavou SR

- návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov
- návrh na začatie konania o výklad ústavných zákonov, ak je vec sporná
- sťažnosť na neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do Národnej rady alebo do orgánu územnej samosprávy a lebo proti výsledku volieb
- sťažnosť na neústavnosť alebo nezákonnosť voľby a odvolania prezidenta SR
- sťažnosť proti výsledku referenda alebo ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta

Statusové zákony

- zákon č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre
- zákon č. 154/2001 Z.z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry

Generálny prokurátor SR

- § 7-16 zákona č. 153/2001 Z.z.
- postavenie vedúceho štátneho orgánu
- vymenúva a odvoláva prezident SR na návrh NR SR. Funkčné obdobie 7 rokov.
- tá istá osoba nemôže byť opakovane vymenovaná za generálneho prokurátora
- len prokurátor, ktorý dosiahol vek najmenej 40 rokov a aspoň päť rokov vykonával justičnú prax

I. NGP

- Ak generálny prokurátor
 - a) nie je vymenovaný,
 - b) je vymenovaný, ale ešte nezložil sľub,
 - c) svoju funkciu po čas dlhší ako 30 kalendárnych dní nevykonáva alebo
 - d) má pozastavený výkon svojej funkcie,
funkciu generálneho prokurátora v plnom rozsahu jeho práv a povinností vykonáva prvý námestník generálneho prokurátora. Inak prvý námestník generálneho prokurátora zastupuje generálneho prokurátora v rozsahu, ktorý určí generálny prokurátor
- vymenúva a odvoláva ho GP
- len prokurátor, ktorý dosiahol vek najmenej 40 rokov a je aspoň päť rokov prokurátorom

Prokurátori

- zákon č. 154/2001 Z.z.
- služobný úrad (§3)
- vedúci služobného úradu (§4)
- vedúci prokurátor: vedúci služobných úradov a námestníci generálneho prokurátora, špeciálny prokurátor, zástupca špeciálneho prokurátora, námestníci krajského prokurátora, okresný prokurátor, námestník okresného prokurátora, generálny riaditeľ sekcie, zástupca generálneho riaditeľa sekcie, riaditeľ odboru, zástupca riaditeľa odboru, vedúci oddelenia a náčelník oddelenia.

Vznik služobného pomeru

- vzniká vymenovaním do funkcie prokurátora bez časového obmedzenia na určenú okresnú prokuratúru generálnym prokurátorom
- štátny občan SR, ktorý
 - a) v deň vymenovania dosiahol vek najmenej 25 rokov,
 - b) získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte
 - c) má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a je zdravotne spôsobilý na výkon funkcie prokurátora,
 - d) je bezúhonný a jeho morálne vlastnosti dávajú záruku, že funkciu prokurátora bude riadne vykonávať,
 - e) ovláda štátny jazyk,
 - f) má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,
 - g) nie je členom politickej strany ani politického hnutia,
 - h) zložil odbornú justičnú skúšku,
 - i) úspešne absolvoval výberové konanie, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 8 ods. 1),
 - j) súhlasí s vymenovaním do funkcie prokurátora na určenú prokuratúru; súhlas musí mať písomnú formu

- dočasné pridelenie § 9
 - preloženie § 10
 - nezlučiteľnosť výkonu funkcie § 11
 - prerušenie výkonu funkcie § 12
 - dočasné pozastavenie výkonu funkcie § 13
-
- služobný pomer prokurátora zaniká
 - a) odvolaním z funkcie prokurátora (§ 15),
 - b) vzdaním sa funkcie prokurátora (§ 16),
 - c) z iných dôvodov ustanovených týmto zákonom (§ 17)

- základné práva a povinnosti § 25-28
- zodpovednosť prokurátora za spôsobenú škodu § 149-161
- disciplinárna zodpovednosť prokurátora § 187-217
- disciplinárna komisia (3 členovia)
- odvolacia disciplinárna komisia (5 členov)

- Disciplinárnym previnením je
 - a) zavinené nesplnenie alebo porušenie povinností prokurátora,
 - b) správanie prokurátora, ktoré vzbudzuje oprávnené pochybnosti o jeho svedomitosti a nestrannosti pri rozhodovaní,
 - c) správanie prokurátora na verejnosti, ktoré znižuje vážnosť prokuratúry.

Za disciplinárne previnenie sa uloží prokurátorovi niektoré z týchto disciplinárnych opatrení:

- a) napomenutie,
- b) písomné pokarhanie,
- c) zníženie základného platu až o 15% najviac na tri mesiace; pri opätovnom disciplinárnom previnení, ktorého sa prokurátor dopustil v čase pred zahladením disciplinárneho opatrenia, najviac na šesť mesiacov,
- d) odvolanie z funkcie vedúceho prokurátora vrátane generálneho prokurátora,
- e) preloženie na inú prokuratúru toho istého stupňa alebo na prokuratúru nižšieho stupňa; ak ide o prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, preloženie na iný organizačný útvar generálnej prokuratúry alebo na prokuratúru nižšieho stupňa,
- f) zbavenie výkonu funkcie prokurátora.

Právni čakatelia prokuratúry

- § 239 a nasl.
- vznik funkcie PČP: vymenovaním
- výberové konanie na PČP
- vymenovanie do funkcie PČP
- služobný pomer právneho čakateľa prokuratúry zaniká vymenovaním právneho čakateľa prokuratúry do funkcie prokurátora.

- služobný pomer právneho čakateľa prokuratúry zaniká aj
 - a) smrťou právneho čakateľa prokuratúry alebo jeho vyhlásením za mŕtveho,
 - b) odvolaním z funkcie právneho čakateľa prokuratúry,
 - c) vzdaním sa funkcie právneho čakateľa prokuratúry

- základné práva a povinnosti § 245-247
- prípravná prax PČP § 248

Samospráva prokurátorov

- § 218-227
- Predstavitelia samosprávy prokurátorov:
 - a) zhromaždenie prokurátorov generálnej prokuratúry a prokurátorská rada generálnej prokuratúry,
 - b) zhromaždenie prokurátorov krajskej prokuratúry a prokurátorská rada krajskej prokuratúry

Zhromaždenie prokurátorov § 220

- Zhromaždenie prokurátorov generálnej prokuratúry tvoria prokurátori generálnej prokuratúry.
- Zhromaždenie prokurátorov krajskej prokuratúry tvoria prokurátori krajskej prokuratúry a prokurátori okresných prokuratúr v ich územnom obvode.

Prokurátorská rada § 221

- Prokurátorská rada je zložená z nepárneho počtu, najviac z 11 členov, ktorých volí príslušné zhromaždenie prokurátorov tajným hlasovaním z prokurátorov, ktorí tvoria zhromaždenie prokurátorov. Funkcia generálneho prokurátora, námestníka generálneho prokurátora, špeciálneho prokurátora, zástupcu špeciálneho prokurátora, krajského prokurátora, námestníka krajského prokurátora, okresného prokurátora a námestníka okresného prokurátora je nezlučiteľná s členstvom v prokurátorskej rade; tým nie je dotknuté právo týchto vedúcich prokurátorov zúčastniť sa hlasovaním na voľbe členov prokurátorskej rady.
- Predsedu a podpredsedu prokurátorskej rady si členovia prokurátorskej rady volia tajným hlasovaním spomedzi seba.
- Funkčné obdobie členov prokurátorskej rady je trojročné.

Prokurátorská rada

- Vyjadruje sa k
 - a) návrhu rozpočtu prokuratúry,
 - b) návrhu plánu úloh na kalendárny rok,
 - c) rozsahu a spôsobu náhrady škody spôsobenej prokurátorovi služobným úrazom alebo chorobou z povolania (§ 164 ods. 3),
 - d) záverečnému hodnoteniu prípravnej praxe právneho čakatel'a prokuratúry (§ 250 ods. 5),
 - e) hodnoteniu asistenta prokurátora na účely vykonania odbornej justičnej skúšky,
 - f) ďalším veciam, ak to ustanovuje tento zákon, alebo ak prokurátorskú radu o to požiada príslušný vedúci prokurátor alebo generálny prokurátor.

- Prokurátorská rada ďalej
 - a) rozhoduje o námietkach prokurátora proti obsahu hodnotenia, ktorým nevyhoveli vedúci služobného úradu (§ 31 ods. 4),
 - b) spolupracuje s vedúcimi prokurátormi pri prehľbovaní a zvyšovaní kvalifikácie prokurátorov,
 - c) zaujíma stanoviská k sťažnostiam na prokurátorov alebo právnych čakatel'ov prokuratúry

Rada prokurátorov § 223-224

- Radu prokurátorov tvoria predsedovia prokurátorských rád. Členstvo v rade prokurátorov zaniká aj zánikom funkcie predsedu prokurátorskej rady.
 - a) koordinuje činnosť prokurátorských rád,
 - b) vyjadruje sa k návrhu rozpočtu prokuratúry a k plánu hlavných úloh prokuratúry na kalendárny rok,
 - c) zaujíma stanoviská k návrhom zákonov, ktoré súvisia s pôsobnosťou, organizáciou a plnením úloh prokuratúry.

Rada prokurátorov ďalej

- a) vyjadruje sa k dočasnému prideleniu prokurátora na inú prokuratúru (§ 9 ods. 2),
- b) schvaľuje zásady funkčného postupu prokurátorov (§ 10 ods. 5),
- c) navrhuje členov výberovej komisie (§ 7a, 21a a 238),
- d) vyjadruje sa k vymenovaniu prokurátora do funkcie vedúceho prokurátora (§ 19 ods. 1 a § 21a ods. 4 a 5) a k jeho odvolaniu z tejto funkcie (§ 23, ods. 1) a udeľuje alebo odmieta súhlas na vymenovanie prokurátora do funkcie v Urade špeciálnej prokuratúry (§ 24a) a k jeho odvolaniu z tejto funkcie [§ 24d ods. 1 písm. c)],
- e) navrhuje členov skúšobných komisií (§ 251),
- f) vyjadruje sa k iným veciam ustanoveným týmto zákonom, alebo ak ju o to požiada generálny prokurátor.

Dokumenty Rady Európy

- Stanovisko č. 9 (2014) Konzultatívnej rady európskych prokurátorov určené Výboru ministrov Rady Európy - Referenčný dokument o európskych normách a zásadách pre prokurátorov (Európska charta pre prokurátorov, Štrasburg 24.10.2014)
- Odporúčanie CM/Rec(2012)11 od Výboru ministrov členským štátom pre členské štáty o úlohe prokurátorov v netrestnej oblasti (schválené Výborom ministrov dňa 19. septembra 2012 na 1151. zasadnutí námestníkov ministrov Rady Európy)

Dokument Benátskej komisie

- Európska komisia na presadzovanie demokracie pomocou práva (Benátska komisia):
- Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti justičného systému: časť II - Prokuratúra (85. plenárne zasadnutie Benátky, 17. – 18. decembra 2010)

Záver

Prokuratúra ako jeden z orgánov ochrany práva je povinná v rozsahu svojej pôsobnosti konať vždy **vo verejnom záujme** a vykonávať opatrenia na predchádzanie porušovania zákonnosti, pričom sa má snažiť o dosiahnutie odstránenia porušení zákonnosti a o obnovu porušených práv dotknutých osôb

Ďakujem Vám za pozornosť

